

Брюксел, 2.2.2016 г.
COM(2016) 39 final

2016/0023 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 14 final}

{SWD(2016) 17 final}

{SWD(2016) 18 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Общ контекст — основания и цели на предложението

Съюзът и двадесет и шест държави членки подписаха нова международна конвенция относно живака¹, договорена под егидата на Програмата на ООН за околната среда (ЮНЕП). Конвенцията се нарича „Конвенция Минамата“ (наричана по-нататък „Конвенция Минамата“ или „Конвенцията“), на името на града, в който е регистриран най-тежкият случай в историята на замърсяване с живак, настъпило между 1950 и 1960 г. Подписването бележи успешния край на преговорния процес, включващ пет заседания на междуправителствен комитет за преговори. Всички държави членки са поели ангажимент да ратифицират Конвенцията.

Конвенцията разглежда целия цикъл на използване на живака от първичния добив на живак до управлението на отпадъци от живак с цел защита на човешкото здраве и околната среда от антропогенни емисии на живак и живачни съединения във въздуха, водата и почвата. По-специално, в нея се определят ограничения по отношение на първичния добив на живак и на международната търговия с живак, забраняват се производството, вносът и износът на широка гама от продукти с добавен живак, предвиждат се забрани или условия на работа за няколко производствени процеса, в които се използва живак, призовава се за възпрепятстване на нови видове употреба на живака в продукти и промишлени процеси и за мерки, които да бъдат взети за намаляване на емисиите на живак от ръчния и дребномащабния добив на злато (наричан по-нататък „ASGM“) и от промишлени дейности, включително чрез използването на най-добри налични техники, като по нея се изисква временното съхранение на живака и управлението на отпадъците от живак да се извършват по екологосъобразен начин.

Голяма част от Конвенцията Минамата е вече обхваната от законодателството на Съюза. С Регламент (ЕО) № 1102/2008² се установява забрана за износ на живак и на някои живачни съединения, определя се като отпадък живакът от определени източници и се установяват правила за съхранението на живака. В други инструменти на ЕС се съдържат *ad hoc* разпоредби относно живака и живачните съединения, като сред тях са Регламент (ЕС) № 649/2012³, с който се определя система за уведомяване, приложима, наред с другото, към вноса на живак, и регламенти (ЕО) № 396/2005⁴, (ЕО) № 1907/2006⁵, (ЕО) № 1223/2009⁶ и директиви 2006/66/ЕО⁷ и 2011/65/ЕС⁸, които се

¹ Португалия и Естония не са подписали Конвенцията Минамата.

² Регламент (ЕО) № 1102/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно забраната за износ на метален живак и някои живачни съединения и смеси и безопасното съхранение на метален живак (ОВ L 304, 14.11.2008 г., стр. 75).

³ Регламент (ЕС) № 649/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно износа и вноса на опасни химикали (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 60).

⁴ Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 г. относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 70, 16.3.2005 г., стр. 1).

⁵ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на

отнасят до пускането на пазара на ЕС на редица продукти с добавен живак и с които се определят максимални нива на съдържание на живак. Освен това директиви 2010/75/ЕС⁹, 2012/18/ЕС¹⁰, 2008/98/ЕО¹¹ и 1999/31/ЕО¹² имат за цел контролиране, намаляване и, когато съществуват подходящи безживачни алтернативи, премахване на точковите източници и дифузните емисии на живак, живачни съединения и живачни отпадъци в околната среда.

При оценката на постиженията на правото на Съюза, бяха установени ограничен брой регулаторни пропуски, които е необходимо да бъдат запълнени, за да се осигури пълното привеждане на законодателството на Съюза в съответствие с Конвенцията¹³. Настоящото предложение има за цел преодоляване на тези пропуски, които засягат следните въпроси:

- вноса на живак;
- износа на някои продукти с добавен живак;
- употребата на живак в някои производствени процеси;
- нови видове употреба на живак в продукти и производствени процеси;
- употребата на живак в ASGM и
- употребата на живак в дентална амалгама.

В интерес на правната яснота, произтичащите от Конвенцията задължения, които все още не са транспонирани в законодателството на ЕС, следва да бъдат обединени в единен правен акт.

За тази цел Регламент (ЕО) № 1102/2008, като единствен специален законодателен акт на Съюза относно живака до момента, следва да служи като основа за това. Все пак, като се имат предвид характерът и степента на необходимите изменения на Регламент (ЕО) № 1102/2008 и нуждата от подобряване на съгласуваността и правната яснота, с настоящото предложение следва той да бъде отменен и заменен, като същевременно се възприемат съществените задължения по него, когато е необходимо.

Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

⁶ Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 59).

⁷ Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО (ОВ L 266, 26.9.2006 г., стр. 1).

⁸ Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 88).

⁹ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

¹⁰ Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета (ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 1).

¹¹ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

¹² Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци (ОВ L 182, 16.7.1999 г., стр. 1).

¹³ Работен документ на службите на Комисията, оценка на въздействието, придружаваща документите Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008 и Предложение за решение на Съвета за сключване на Конвенцията Минамата относно живака, SWD [2016] 17 final.

Съгласуваност с други политики и цели на Съюза

Настоящата инициатива е съгласувана със Седмата програма за действие за околната среда¹⁴, в която се определя определя дългосрочната цел за нетоксична околна среда и за тази цел в нея се посочва, че са необходими действия, за да се гарантира свеждане до минимум на значителните неблагоприятни последици от химикалите върху здравето на човека и околната среда до 2020 г.

Целите на тази инициатива са в съответствие и с целите на стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж чрез стимулиране на иновациите по отношение на разработването на безживачни продукти и производствени процеси. Чрез насърчаването на ратификацията на Конвенцията и нейното влизане в сила настоящото предложение ще допринесе за постигане на еднакви условия на конкуренция в глобален мащаб за промишлените процеси, при които се използват или неволно се емитират живак и живачни съединения, както и за производството и търговията на продукти с добавен живак, като по този начин ще насърчи конкурентоспособността на промишлеността на Съюза, още повече че по-голямата част от нейните разпоредби отразяват *достиганията на правото* на Съюза.

Освен това, където е възможно, се цели опростяване и изясняване на *достиганията на правото* на ЕС, за да стане възможно по-добро ѝ прилагане.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Консултации със заинтересованите страни

Бяха проведени консултации с органите на държавите членки и заинтересованите страни в рамките на две проучвания, проведени от Комисията^{15,16}, и на работен семинар, проведен в Брюксел на 7 юли 2014 г., след което беше публикувано и искане за допълнителна информация по отношение на конкретни проблеми¹⁷. Всички получени писмени изложения бяха направени обществено достояние на уебсайта на Комисията¹⁸. Също така от 14 август 2014 г. до 14 ноември 2014 г. въз основа на въпросник¹⁹ бе проведена широка обществена консултация онлайн, която бе публикувана на интернет страницата „Вашият глас в Европа“²⁰. Целта на това проучване беше да се получи по-добро разбиране за становищата на публичните заинтересовани страни и държавите членки относно ратификацията на Конвенцията и по специфични въпроси, свързани с нейното транспониране и изпълнение, по-специално по отношение на области, в които законодателството на Съюза трябва да бъде приведено в съответствие с Конвенцията. Целевите групи бяха граждани, публични органи, научноизследователски организации, университети, организации с нестопанска цел и неправителствени организации, консултантски фирми и частни предприятия и техните представителни организации. Налице е широко съгласие сред

¹⁴ Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 година „Да живеем добре в пределите на нашата планета“ (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 171).

¹⁵ ICF, COWI, BiPRO, Garrigues (2015). Проучване относно изпълнението от страна на ЕС на Конвенцията Минамата относно живака (март 2015 г.).

¹⁶ COWI, BiPRO (2015). Ратификация от страна на ЕС на Конвенцията Минамата — допълнителна оценка на забраната за износ на живак (юни 2015 г.).

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/pdf/InfoRequest.pdf>

¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/ratification_en.htm

¹⁹ Въпросникът е достъпен на: <http://ec.europa.eu/environment/consultations/pdf/MinamataConvention.pdf>

²⁰ <http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations>

заинтересованите страни и широката общественост, че Съюзът следва да ратифицира Конвенцията Минамата. Конкретни въпроси, повдигнати от заинтересованите страни, бяха взети предвид при изготвянето на настоящото предложение.

Резултат от оценката на въздействието

В оценката на въздействието (наричана по-долу „ОВ“) се прави заключение, че ратификацията и изпълнението на Конвенцията Минамата ще осигури на ЕС значителни ползи за околната среда и човешкото здраве, главно поради очакваното намаляване на емисиите на живак с произход от други части на света. По-конкретно:

- след като бъдат изпълнени, важни разпоредби на Конвенцията, отнасящи се, наред с другото, до прилагането на най-добри налични техники (наричани по-долу „НДНТ“) за намаляване на емисиите от големи промишлени инсталации, поетапно спиране на съществуващия първичен добив в съчетание със забраната на нов първичен добив или налагането на ограничения върху ASGM, се очаква да имат голямо положително въздействие върху околната среда както на глобално равнище, така и за Съюза. На практика в рамките на ЕС такива дейности не съществуват или вече са регламентирани. Това ще даде възможност на Съюза да изпълни целите си в областта на опазването на околната среда и на човешкото здраве, както е посочено в Стратегията на Общността относно живака („стратегията“) от 2005 година²¹.
- Чрез изпълнението на Конвенцията третите държави ще прилагат стандарти, сходни с онези, които са в сила в Съюза по отношение на много промишлени дейности. Това ще спомогне да се преодолеят потенциалните конкурентни предимства в полза на предприятия в държави извън ЕС, които са обект на не толкова стриктни (или дори несъществуващи) екологични стандарти, и евентуално ще открие нови пазари за европейските предприятия, специализирани в технологиите в областта на околната среда. Като нагледен пример, в резултат от разпоредбите на Конвенцията относно емисиите на живак от определени промишлени дейности много промишлени съоръжения, което са източници на емисии на живак в световен мащаб, ще трябва да използват НДНТ, които вече се прилагат от промишлеността на Съюза.
- В ОВ бяха проучени различни варианти на политиката за справяне с горепосочените шест регулаторни пропуски, засягащи правото на ЕС: базов вариант, съответстващ на „Без предприемане на действия от страна на ЕС“, и най-малко два различни варианта за всяка от относимите области на политиката — например един вариант, състоящ се в транспонирането на задълженията, предвидени в Конвенцията, и един вариант, състоящ се в определяне на изисквания, които надхвърлят изискванията по Конвенцията.

По отношение на употребата на дентална амалгама, в ОВ беше оценена необходимостта от мерки и тяхното потенциално въздействие:

- В Решение 2000/532/ЕО на Комисията²² отпадъците от амалгама от зъболеchenието се определят като опасни отпадъци и следователно попадат в

²¹ Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 28 януари 2005 г. „Стратегия на Общността относно живака“, COM(2005) 20 окончателен.

²² Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква а) от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в

приложното поле на Рамковата директива за отпадъците²³. Емисиите на живак от стоматологичните кабинети са предмет и на законодателството на Съюза в областта на водите. Живакът е класифициран като приоритетно опасно вещество съгласно приложение X към Рамковата директива за водите²⁴ и следователно изпусканията на това вещество във водите трябва да бъдат драстично намалени. Необходими са конкретни мерки по отношение на амалгамата, тъй като този източник представлява втората по големина употреба на живака в Съюза, с предполагаем потенциал за замърсяване от около 75 t живак годишно и дългосрочен потенциал за замърсяване от над 1 000 t²⁵.

- В светлината на наличната научна информация в оценката на въздействието се стига до заключението, че забраната на употребата на дентална амалгама не би била пропорционална, тъй като рисковете за здравето от денталната амалгама не са ясно показани и разходите за забрана биха били високи. Освен това оценката показва, че две от мерките, включени в предложения в Конвенцията списък на мерките, от които страните следва да предприемат най-малко две мерки, биха могли да донесат ползи за околната среда и здравето при ниски разходи, а именно ограничаването на употребата на дентална амалгама до нейната капсулирана форма и насърчаването на употребата на най-добри екологични практики в стоматологичните центрове. Такива мерки са в съответствие с действие 4 от стратегията за живака, потвърдено като приоритетна област за последващи действия от прегледа на стратегията през 2010 г. Те ще намалят експозицията на зъболекарите и пациентите на емисии на живак и ще гарантират драстично намаляване на изпусканията на живак в канализационните системи и в околната среда чрез градските пречиствателни станции за отпадъчни води. Освен това се очаква създаването на нови работни места в предприятията, участващи в производството, монтажа и поддръжката на съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами и в предприятията, специализирани в събирането и третирането на отпадъци, съдържащи живак.
- Въпреки че мнозинството от заинтересованите предприятия биха могли да се квалифицират като микропредприятия, те няма да бъдат непропорционално засегнати от предложените мерки, тъй като (1) като се има предвид видът дейност, те не биха пострадали от конкуренцията с по-големи предприятия, (2) разходите за изпълнение на мярката са ограничени и биха изисквали само малки инвестиции, и (3) не се очаква загуба на работни места в стоматологичния отрасъл. Освен това, тези мерки са добри практики, насърчавани²⁶ от Съвета на европейските зъболекари, и повечето от тях вече са ги въвели. Въпреки това, тъй като тези предприятия ще имат нужда от време, за да се адаптират към задълженията, съдържащи се в настоящия регламент, срокът за привеждане в съответствие, предложен за тези мерки, е една година по-дълъг от срока за останалите мерки, обхванати от настоящия регламент. На

съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци (ОВ L 226, 6.9.2000 г., стр. 3).

²³ по-горе, № 11.

²⁴ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

²⁵ Оценка на количеството живак под формата на дентална амалгама в устата в ЕС.

²⁶ Резолюция на Съвета на европейските зъболекари относно отговорната практика (2011 г.).

последно място, изискването за използване на амалгама в капсулирана форма не би довело до допълнителна тежест спрямо зъболекарите, които са избрали правото на отказ от използването на дентална амалгама.

По отношение на останалите пропуски, в анализа, извършен в оценката на въздействието, се заключава следното:

- Ограничения за внос на живак: търговски ограничения, които надхвърлят изискванията на Конвенцията, напр. определяне на безусловна забрана за внос на живак (вместо да се позволи вносът на живак при определени условия, свързани с мястото на произход и източника на внесените живак), не биха били оправдани, тъй като ще са свързани с повече разходи за промишлеността на Съюза и няма да доведат до значителни ползи за околната среда.
- Ограничения за износа на някои продукти с добавен живак: търговски ограничения, които надхвърлят изискванията на Конвенцията, напр. да се забрани износът на продукти с добавен живак, които са предмет на по-строги разпоредби на Съюза по отношение на съдържанието им на живак от предвидените в Конвенцията (вместо забрана единствено за износа на продукти с добавен живак, които не отговарят на изискванията на Конвенцията), не биха били оправдани, като се има предвид, че влагането и изпусканията на живак в околната среда ще останат до голяма степен непроменени и че в резултат на тази забрана емисиите на живак биха могли да се увеличат в трети държави.
- Ограничаване на употребата на живак в някои производствени процеси: установяването на пълна забрана за употребата на живак в производството на натриев или калиев етилат или метилат (вместо изисквания за ограничаване на употребата и емисиите на живак, както е предвидено в Конвенцията) не е обосновано, предвид необходимостта промишлеността да се снабдява с някои химикали, за които наличието на безживачни процеси на производство не е могло да бъде доказано.
- Ограничаване на употребата на живак в нови производствени процеси и продукти: Конвенцията предвижда страните да предприемат мерки само за възпрепятстване на разработването на нови производствени процеси, в които се използва живак, и на производството и пускането на пазара на нови продукти с добавен живак. Установяването при определени условия на забрана по отношение на посочените процеси и продукти би довело до най-добри екологични и икономически резултати, тъй като ще има значението на силен сигнал и по този начин ще намали риска от участие на икономическите оператори в скъпоструващо разработване на такива продукти или процеси, които биха могли впоследствие да бъдат забранени.
- Ограничаване на употребата на живак в ASGM: като единствена засегната държава членка Франция вече е предприела мерки за забрана на употребата на живак в ASGM, поради което за Съюза е достатъчно само да транспонира задължението за разработване и преразглеждане на национален план за действие в съответствие с Конвенцията.

По отношение на икономическия аспект, общите разходи за горепосочените варианти, посочени в оценката на въздействието като предпочитани, варират между 13—135 милиона EUR/година, което отразява предимно разходите за мерки, свързани с използването на живак в производствени процеси и дентална амалгама.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обобщение на предлаганите мерки

Въпреки че Регламент (ЕО) № 1102/2008 е отправната точка за настоящото предложение, е целесъобразно той да бъде отменен и заменен от съображения за правна яснота. Приложение VI съдържа таблица на съответствието.

В членове 1 и 2 се уточняват предметът на предложението и се дават определения на основните термини, използвани в него.

В член 3 във връзка с приложение I се установява забрана върху износа от Съюза на живак, на някои живачни съединения и смеси от живак с други вещества, освен по отношение на онези съединения на живака, които все още могат да се изнасят, когато са насочени към изследователска дейност в лабораторен мащаб. Тази забрана вече е установена от март 2011 г. в съответствие с член 1 от Регламент (ЕО) № 1102/2008 и допълва предвидената в Регламент (ЕС) № 649/2012. С него се транспонира член 3, параграф 6 от Конвенцията Минамата във връзка с член 3, параграф 1, букви а) и б), и параграф 2, буква а) от нея.

В член 4 се забранява вносът в Съюза на живак, предназначен за ASGM, и се налага забрана при определени условия върху вноса в Съюза на живак и на смеси, когато са предназначени за други цели. Такава забрана не се налага върху вноса на живак и смеси за окончателно обезвреждане като отпадък, към вноса на живак от страни, които са страни по Конвенцията Минамата, когато произхожда от източник за първичен добив, който все още е разрешен съгласно член 3, параграф 4 от Конвенцията, към вноса на живак от държави, които не са страни по Конвенцията, при условие че внесеният живак не е нито от първичен добив, нито от хлор-алкалния сектор, и че е било дадено писмено съгласие за внос. С цел опростяване на административната дейност и предотвратяване на увеличаването на административната тежест, в член 4, параграф 3 се посочва, че националните компетентни органи, определени съгласно Регламент (ЕС) № 649/2012, също следва да бъдат органите, отговарящи за изпълнението на такава забрана и контрола върху нея.

С член 5 във връзка с приложение II се транспонират член 4, параграф 1 от Конвенцията Минамата и приложение А (част I) към нея. В него се определя забрана върху износа, вноса и производството на редица продукти с добавен живак, считано от 1 януари 2021 г. Член 5 се прилага в допълнение към разпоредбите на достиженията на правото на ЕС, с които вече са установени ограничения върху пускането на пазара и са определени по-строги изисквания по отношение, например, на максимално допустимото съдържание на живак в тези продукти, и без да се засягат тези разпоредби, както е предвидено, наред с другото, в Директива 2006/66/ЕО.

В член 6 се предвижда възможност за приемането на решения за изпълнение на Комисията за определяне на търговски формуляри, които трябва да се използват от компетентните органи на държавите членки за изпълнение на членове 3 и 4, като последващи действия от решенията, които ще бъдат приети от Конференцията на страните по Конвенцията Минамата („КС“) в съответствие с член 3, параграф 12 от Конвенцията.

С член 7 във връзка с приложение III се транспонират член 5, параграфи 2 и 3 от Конвенцията Минамата и приложение Б към нея. С него се забранява употребата на живак и живачни съединения като катализатор за производство на ацеталдехид и на мономера винилхлорид, считано от 1 януари 2019 г. По отношение на съоръженията за производство на натриев или калиев метилат или етилат чрез процес на основата на

живак, в него се определят ограничения по отношение на употребата на живак от първичен добив и на изпусканията на живак и живачни съединения в околната среда, като в същото време се забранява всякакво увеличение на производствения капацитет или създаване на нови съоръжения, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент. В член 7, параграф 3 се предвижда възможност за приемане на делегирани актове на Комисията като средство за транспониране на решенията на КС относно установяване на изисквания за временно съхранение на живак и живачни съединения, когато са подкрепени от Съюза, като по този начин се поддържа прилагането на обикновената законодателна процедура при липса на позиция на Съюза в полза на съответното решение на КС или когато Съюзът би се противопоставил на това решение.

С член 8 се транспонират член 4, параграфи 6 и 7 и член 5, параграфи 4 и 9 от Конвенцията. В него се определя забрана за производство и пускане на пазара на продукти с добавен живак извън обхвата на която и да е известна употреба преди датата на прилагането на настоящото предложение, и за прилагането на производствени процеси, които не са съществували преди тази дата. В член 8, параграфи 3 и 4 се установява механизъм, чрез който такива нови продукти с добавен живак и производствени процеси все пак могат да бъдат разрешени посредством акт за изпълнение на Комисията въз основа на оценка на техните ползи за околната среда и човешкото здраве и на наличието на безживачни алтернативи, които са технически и икономически осъществими.

В съответствие с член 7 от Конвенцията, в член 9 във връзка с приложение IV се предвижда, че държавите членки, в които се извършва ASGM, следва да предприемат мерки за намаляване и — когато е осъществимо — за преустановяване на употребата и емисиите на живак и живачни съединения, произтичащи от такава дейност, и да разработят и изпълнят относим национален план.

С член 10 се транспонират член 4, параграф 3 от Конвенцията Минамата и приложение А (част II) към нея. В него се изисква денталната амалгама да се използва само в капсулирана форма и стоматологичните центрове да са оборудвани със съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами за задържане и събиране на остатъците от амалгама, съдържащи живак, считано от 1 януари 2019 г. В него се призовават държавите членки да използват относимите стандарти EN, към последните им изменения, включително EN ISO 13897²⁷, EN ISO 24234²⁸ и EN 1641: 2009²⁹, или всякакви други национални или международни стандарти, осигуряващи равностойно равнище на задържане на остатъци от амалгама и качеството на капсулите с амалгама.

з се възпроизвежда текстът на член 2 от Регламент (ЕО) № 1102/2008, като се предвижда, че живак, който вече не се използва в хлор-алкалната промишленост, не се генерира при пречистването на природния газ или при добив и топене на цветни метали, или не се извлича от цинабарит, може да бъде квалифициран като отпадък, който трябва да бъде обезвреден.

Член 12 се основава на член 6 от Регламент (ЕО) № 1102/2008 и предвижда, че предприятията, които осъществяват дейности, посочени в член 11, трябва да

²⁷ Европейски стандарт EN ISO 13897, *Dentistry – Amalgam capsules (Стоматология — капсули с амалгама) (ISO 1397:2003)*, м. май 2004 г.

²⁸ Европейски стандарт EN ISO 24234:2015, *Dentistry – Amalgam capsules (Стоматология — капсули с амалгама) (ISO 24234:2015)*, м. януари 2015 г.

²⁹ Европейски стандарт EN 1641:2009, *Dentistry – Medical devices for dentistry – Materials (Стоматология — Медицински изделия за стоматологията — Материали)*, м. октомври 2009 г.

предоставят ежегодно на компетентните национални органи информация, по-специално по отношение на количеството живак, което се съхранява в рамките на всяко съответно съоръжение, както и количеството живак, изпратено в хранилища за временно или постоянно съхранение на отпадъци от живак. В член 12, параграф 2 се предвижда, че информацията трябва да се докладва, като се използват съответните категории отпадъци и кодовете по NACE, както са определени в Регламент (ЕО) № 2150/2002³⁰. В член 12, параграф 3 се уточнява, че докладването за съоръженията за хлор-алкална електролиза посредством живачни клетки се прекратява след извеждането на всички тези елементи от експлоатация в съответствие с Решение за изпълнение 2013/732/ЕС на Комисията³¹ и прехвърлянето на всички живачни отпадъци в съоръжение за съхранение.

В член 13 се предвижда, че отпадъците от живак могат да бъдат временно или постоянно съхранявани в подземни хранилища и временно в надземни хранилища и се определя за тази цел какви изисквания, установени в Директива 1999/31/ЕО на Съвета за временно съхранение на отпадъци от живак, са приложими за постоянно съхранение на отпадъци от живак в подземни хранилища.

В членове 14 и 20 се съдържат разпоредби относно санкциите, приложими при нарушаване на това предложение, и относно неговото влизане в сила и датата на прилагане.

С член 15 се транспонира член 21 от Конвенцията Минамата, като се предвижда задължение за държавите членки да изготвят, актуализират и публикуват доклад, съдържащ цялата относима информация за прилагането на настоящото предложение, информация, която трябва да се докладва за съобразяване с горепосочения член 21, обобщение на информацията, събрана по силата на член 12 от настоящото предложение относно живачните отпадъци от големи източници и информация относно значимите отделни запаси от живак, които могат да съществуват на територията на всяка държава членка. В тази разпоредба се посочва, че Комисията трябва да бъде информирана за този доклад и актуализирането му в рамките на един месец от публикуването им. В член 15, параграф 2 се предвижда приемането от Комисията на акт за изпълнение, с който се установяват въпросници за подпомагане на държавите членки при съобщаване на относимата информация на Комисията, в които се посочва точно каква информация трябва да бъде предоставена, включително информация относно ключови показатели за изпълнение, под какъв формат и в какъв срок.

В член 16 се предвижда възможност за приемане от Комисията на делегирани актове за изменение на приложения I—IV от настоящото приложение с цел транспониране на относимите решения на КС, когато същите са подкрепени от Съюза, като по този начин се поддържа прилагането на обикновената законодателна процедура при липса на позиция на Съюза в полза на съответното решение на КС или когато Съюзът би се противопоставил на това решение.

Членове 17 и 18 са стандартни текстове за упражняване на делегираните правомощия, предоставени на Комисията по силата на член 7, параграф 3 и член 16 и за процедурата

³⁰ Регламент (ЕО) № 2150/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2002 г. относно статистиката на отпадъците (ОВ L 332, 9.12.2002 г., стр. 1).

³¹ Решение за изпълнение 2013/732/ЕС на Комисията от 9 декември 2013 г. за установяване на заключения за най-добрите налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността, по отношение на производството на хлоралкални продукти (ОВ L 332, 11.12.2013 г., стр. 34).

на комитет като средство за приемане актове за изпълнение съгласно член 6, член 8, параграф 4 и член 15, параграф 2.

В член 19 се посочва, че Регламент (ЕО) № 1102/2008 ще бъде заменен и отменен, считано от 1 януари 2018 г. — датата, на която започва да се прилага настоящото предложение — и че позоваванията на Регламент (ЕО) № 1102/2008 се считат за позовавания към настоящото предложение.

Правно основание

Както Регламент (ЕО) № 1102/2008, така и настоящото предложение има за цел опазването на околната среда и човешкото здраве и осигуряването на последователност по отношение на търговските му аспекти (забрана и ограничения на износа и вноса, касаещи живака, живачните съединения и продуктите с добавен живак). Поради това настоящото предложение има двойно правно основание, а именно член 192, параграф 1 и член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Принципи на субсидиарност и пропорционалност и избор на правен инструмент

Настоящото предложение цели транспониране в *достиганията на правото* на Съюза на разпоредбите на Конвенцията Минамата, които все още не са обхванати от правни изисквания на ЕС, за да могат Съюзът и държавите членки да ратифицират и изпълняват посочената Конвенция.

В това отношение принципът на субсидиарност се прилага, доколкото предложението не е от изключителната компетентност на Съюза.

Целите на настоящото предложение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки. За решаване на проблема със замърсяването с живак и с експозицията в Съюза всяка държава членка трябва да прилага, наред с другото, забрана за износ на живак, на някои живачни съединения и на някои продукти с добавен живак, както и приложима за живака забрана за внос при определени условия. Такива свързани с търговията мерки могат да бъдат транспонирани и изпълнявани единствено въз основа на разпоредби на Съюза, тъй като мерките в областта на общата търговска политика попадат в изключителната компетентност на Европейския съюз в съответствие с член 3, буква д) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

По отношение на нетърговските разпоредби на настоящото предложение относно използването на живак в съществуващи и нови производствени процеси и в нови продукти, относно контрола на емисиите на живак в околната среда, както и относно съхранението на живак и управлението на отпадъците от живак, те принадлежат към категорията на споделената компетентност между Съюза и държавите членки, а именно опазване на околната среда и човешкото здраве. Както е посочено по-горе, като се има предвид, че опазването на околната среда и на човешкото здраве от замърсяването с живак и от експозиция вече е до голяма степен регулирано на равнището на Съюза, действие на Съюза е обосновано. Що се отнася до разпоредбите на Конвенцията относно ASGM, с настоящото предложение на съответната държава членка се предоставя избор на оптималното съчетание от мерки за изпълнение за постигане на относимите изисквания.

Следователно настоящото предложение е в съответствие с принципа на субсидиарност.

Избраният правен инструмент е регламент, тъй като предложението съдържа разпоредби, например относно търговията и продуктите с добавен живак, които изискват еднакво прилагане навсякъде в Съюза, като се оставя достатъчно гъвкавост на държавите членки при избора на мерки за привеждане в съответствие с разпоредбите

относно производствените процеси и ASGM и тяхното конкретно изпълнение. Следователно предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Законодателното предложение няма отражение върху бюджета.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 и член 207 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³²,като взеха предвид становището на Комитета на регионите³³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Живакът е силно токсично вещество, което представлява глобална и сериозна заплаха за здравето на човека, включително от метилживак в рибните ресурси и ресурси от морски храни, екосистемите и дивата флора и фауна. Поради трансграничния характер на замърсяването с живак, между 40 % и 80 % от общото отлагане на живак в Съюза е с произход извън Съюза и поради това дава основание за предприемане на действия на местно, регионално, национално и международно равнище.
- (2) Повечето емисии на живак и свързаните с тях рискове от експозиция са в резултат от антропогенна дейност, включително първичен добив и преработка на живак, употребата на живак в продукти, промишлени процеси и ръчен и дребномащабен добив на злато (наричан по-нататък „ASGM“) и емисии на живак с произход по-специално от изгарянето на въглища и управлението на отпадъци от живак.
- (3) Седмата програма за действие за околната среда, приета с Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³⁴, определя дългосрочната цел за нетоксична околна среда и за тази цел в нея се посочва, че са необходими действия, за да се гарантира свеждане до минимум на значителните неблагоприятни последици от химикалите върху здравето на човека и околната среда до 2020 г.

³² ОВ С, , стр. .

³³ ОВ С, , стр. .

³⁴ Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 година „Да живеем добре в пределите на нашата планета“ (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 171).

- (4) Съобщението на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 7 декември 2010 г. „Преглед на стратегията на Общността относно живака“³⁵ („стратегията“), преразгледано през 2010 г.³⁶, цели свеждане до минимум и, когато това е осъществимо, пълно преустановяване на глобалните антропогенни изпускания на живак във въздуха, водата и почвата.
- (5) През последните 10 години в Съюза бе постигнат значителен напредък във връзка с управлението на живака след приемането на стратегията и на широка гама от мерки по отношение на емисиите, предлагането, търсенето и употребата на живак и управлението на излишъка и запасите от живак.
- (6) В стратегията се установява, че договарянето и сключването на международен правно обвързващ инструмент следва да бъде приоритет, тъй като действията на Съюза сами по себе си не могат да гарантират ефективно защитата на гражданите на Съюза от отрицателните последици от живака върху здравето.
- (7) Съюзът и 26 държави членки подписаха в Кумамото на 11 октомври 2013 г. Конвенцията Минамата относно живака („Конвенцията“)³⁷. Следователно Съюзът и всички негови държави членки са ангажирани с нейното сключване, транспониране и изпълнение³⁸.
- (8) Бързата ратификация на Конвенцията от страна на Съюза и неговите държави членки ще насърчи основните потребители и източници на емисии на живак в световен мащаб, които са подписали Конвенцията, да я ратифицират и изпълняват.
- (9) Тъй като в законодателството на Съюза вече са транспонирани много от задълженията по Конвенцията, в настоящия регламент следва да се предвидят само разпоредби, които допълват *достиганията на правото* на Съюза и са необходими, за да се гарантира пълното им привеждане в съответствие с Конвенцията и, съответно, за да може Съюзът и неговите държави членки да я ратифицират и изпълняват.
- (10) Забраната за износ на живак, определена в Регламент (ЕО) № 1102/2008 на Европейския парламент и на Съвета³⁹, следва да бъде допълнена с ограничения върху вноса на живак в зависимост от източника, предвидената употреба и мястото на произход на живака. Националните органи, определени в съответствие с Регламент (ЕС) № 649/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰, следва да изпълняват административните функции, свързани с прилагането на тези ограничения.

³⁵ Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 28 януари 2005 г. „Стратегия на Общността относно живака“, COM(2005) 20 окончателен.

³⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 7 декември 2010 г. „Преглед на стратегията на Общността относно живака“, COM(2010) 723 окончателен.
³⁷ <https://treaties.un.org>

³⁸ Решение на Съвета XXX от XX/XX/XX за сключване на Конвенцията Минамата относно живака (ОВ L, , стр.).

³⁹ Регламент (ЕО) № 1102/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно забраната за износ на метален живак и някои живачни съединения и смеси и безопасното съхранение на метален живак (ОВ L 304, 14.11.2008 г., стр. 75).

⁴⁰ Регламент (ЕС) № 649/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно износа и вноса на опасни химикали (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 60).

- (11) Износът, вносът и производството на редица продукти с добавен живак, представляващи значителен дял от употребата на живак и живачни съединения в рамките на Съюза и в световен мащаб, следва да бъдат забранени.
- (12) Следователно настоящият Регламент следва да има двойно правно основание, член 192, параграф 1 и член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз, тъй като има за цел опазването на околната среда и човешкото здраве и осигуряването на последователност по отношение на търговските му аспекти чрез забрана и ограничения на износа и вноса, касаещи живака, живачните съединения и продуктите с добавен живак.
- (13) Настоящият регламент се прилага без да се засягат разпоредбите на приложимите *достигания на правото* на Съюза, които определят по-строги изисквания за такива продукти, включително от гледна точка на тяхното максимално съдържание на живак.
- (14) При отсъствие на относими налични безживачни производствени процеси следва да се определят условия на работа за производството на натриев или калиев метилат или етилат, включващо употребата на живак.
- (15) Производството и пускането на пазара на нови продукти с добавен живак и установяването на нови производствени процеси на основата на живак ще увеличи използването на живак и живачни съединения, както и емисиите на живак в Съюза. Следователно такива нови дейности следва да бъдат забранени, освен ако с оценка не бъде доказано, че тези видове употреба ще осигурят значителни ползи за околната среда и здравето, както и че няма на разположение технически и икономически осъществими безживачни алтернативи, които предоставят такива ползи.
- (16) Употребата на живак и живачни съединения в ASGM представлява значителен дял от употребата и емисиите на живак в световен мащаб, и поради това трябва да бъде регулирана.
- (17) Употребата на дентална амалгама в капсулирана форма и въвеждането на съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами следва да бъде задължително, с оглед предпазване на практикуващите специалисти по дентална медицина и пациентите от експозиция на живак и за гарантиране, че отпадъците от живак не се изпускат в околната среда, а се събират и подлежат на добро управление на отпадъците. Като се има предвид размерът на предприятията от стоматологичния сектор, засегнат от тази промяна, целесъобразно е да се предостави достатъчно време за адаптиране към новите разпоредби.
- (18) Повечето от критериите, установени в Директива 1999/31/ЕО на Съвета⁴¹ за временно съхранение на отпадъци от живак следва да се прилагат за постоянното съхранение на отпадъци от живак в подземни хранилища. Приложимостта на някои от тези критерии следва да зависи от специфичните характеристики на всяко подземно хранилище, както е определено от компетентните органи на държавите членки, които отговарят за изпълнение на Директива 1999/31/ЕО.
- (19) За да се съгласува законодателството на Съюза с решенията на Конференцията на страните по Конвенцията, подкрепени от Съюза, на Комисията следва да бъде

⁴¹ Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци (ОВ L 182, 16.7.1999 г., стр. 1).

делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 отДФЕС във връзка с измененията на приложенията към настоящия регламент, както и за допълване на настоящия регламент с технически изисквания за екологосъобразно временно съхранение на живак и живачни съединения. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и Съвета.

- (20) С цел да се осигурят еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент по отношение на забраната или допускането на нови продукти и процеси, използващи живак, и на задълженията за докладване, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁴².
- (21) Държавите членки следва да установят правила относно санкциите, приложими при нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящия регламент, и да осигурят тяхното изпълнение. Тези санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (22) С оглед на естеството и обхвата на измененията, които трябва да се внесат в Регламент (ЕО) № 1102/2008 и за да се повишат правната сигурност, яснотата и прозрачността на законодателството, както и то да се опрости, посоченият регламент следва да бъде заменен.
- (23) С цел на компетентните органи на държавите членки и на икономическите оператори, засегнати от настоящия регламент, да се даде достатъчно време, за да се адаптират към новия режим, установен с настоящия регламент, той следва да се прилага от 1 януари 2018 г.
- (24) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно да се гарантира високо ниво на защита на човешкото здраве и околната среда от живака чрез забрана за внос и износ на живак и продукти с добавен живак, чрез ограничения за употребата на живак в производствени процеси, продукти, ASGM и дентална амалгама и чрез задължения, приложими към отпадъците от живак, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, но може по-скоро — поради трансграничното естество на замърсяването с живак и естеството на мерките, които следва да се предприемат — да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

⁴² Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Глава I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създават мерки и условия относно търговията, производството, употребата и временното съхранение на живак, живачни съединения, смеси, продукти с добавен живак и управлението на отпадъци от живак.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „живак“ означава метален живак (Hg, CAS № 7439-97-6);
2. „продукт с добавен живак“ означава продукт или компонент на продукт, съдържащ целенасочено добавен живак или живачно съединение;
3. „отпадъци от живак“ означава отпадъци, които се квалифицират като отпадък в съответствие с член 3, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴³;
4. „износ“ означава всяко от следните:
 - а) окончателен или временен износ на химикал, отговарящ на условията по член 28, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз;
 - б) реекспорт на химикал, който не отговаря на условията по член 28, параграф 2 от Договора и който е предмет на митнически режим, различен от режим външен транзит на Съюза за движение на стоки през митническата територия на Съюза;
5. „внос“ означава физическото въвеждане в митническата територия на Съюза на химикал, който е поставен под митнически режим, различен от режим външен транзит на Съюза за движение на стоки през митническата територия на Съюза;
6. „първичен добив на живак“ означава добив, при който основният търсен материал е живак.

⁴³ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

Глава II

Търговски и производствени ограничения по отношение на живак, живачни съединения и продукти с добавен живак

Член 3

Ограничения за износа

1. Износът на живак и на живачни съединения и смеси, изброени в приложение I, се забранява.
Първа алинея не се прилага спрямо износа на живачни съединения, изброени в приложение I, за лабораторни изследвания.
2. Износът на смеси на живака, които не са изброени в приложение I, с цел извличане на живак, се забранява.

Член 4

Ограничения за внос

1. Вносът на живак и на смеси, изброени в приложение I, за видове употреба, различни от унищожаване като отпадъци, се забранява.
Чрез дерогация от първа алинея се разрешава внос във всеки един от следните случаи:
 - държавата износител е страна по Конвенцията и изнасяният живак не е от първичен добив на живак, както е посочено в член 3, параграфи 3 и 4 от същата Конвенция;
 - държавата износител не е страна по Конвенцията и е представила удостоверение, че живакът не е от първичен добив на живак, нито от хлор-алкалната промишленост, а държавата членка вносител е дала писменото си съгласие за вноса.
2. Вносът на живак за употреба при ръчен и дребномащабен добив на злато се забранява.
3. Националният орган или органи, определени в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС) № 649/2012, изпълняват административните функции, произтичащи от изискванията, определени в параграфи 1 и 2 от настоящия член.

Член 5

Износ, внос и производство на продукти с добавен живак

1. Без да се засягат по-строгите изисквания, предвидени в друго приложимо законодателство на Съюза, износът, вносът и производството на продукти с добавен живак в Съюза, както е посочено в приложение II, се забраняват, считано от 1 януари 2021 г.

2. Забраната, предвидена в параграф 1, не се прилага спрямо следните продукти с добавен живак:
- продукти от основна необходимост за гражданска защита и военни цели;
 - продукти за проучване, калибриране на уреди и апарати, за употреба като референтен стандарт.

Член 6

Формуляри за внос и износ

Комисията приема решения чрез актове за изпълнение с цел определяне на формулярите, които да се използват за прилагането на членове 3 и 4.

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

Глава III

Ограничения по отношение на употребата и съхранението на живак и живачни съединения

Член 7

Промислени дейности

1. Употребата на живак и живачни съединения в производствените процеси, изброени в част I на приложение III, се забранява, считано от посочените там дати.
2. Употребата на живак и живачни съединения в производствените процеси, изброени в част II на приложение III, се разрешава само при изпълнение на посочените там условия.
3. Временното съхранение на живак и живачни съединения се извършва по екологосъобразен начин.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 17, с цел да се установят изисквания за екологосъобразното временно съхранение на живак и живачни съединения, приети от Конференцията на страните по Конвенцията, на която Съюзът подкрепи въпросното решение.

Член 8

Нови продукти с добавен живак и нови производствени процеси

1. Производството и пускането на пазара на продукти с добавен живак извън обхвата на която и да е употреба, известна преди 1 януари 2018 г., се забраняват.

2. Производствените процеси, включващи употребата на живак или живачни съединения, които не са съществували преди 1 януари 2018 г., се забраняват.
- Настоящият параграф не се прилага към процесите за производство на продукти с добавен живак и/или процесите, при които се употребяват продукти с добавен живак, различни от попадащите в обхвата на параграф 1.
3. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2, когато даден икономически оператор възнамерява да произвежда и/или да пуска на пазара нов продукт с добавен живак, или да експлоатира нов производствен процес, този оператор уведомява компетентните органи на въпросната държава членка и им предоставя следното:
- техническо описание на въпросния продукт или процес;
 - оценка на рисковете от него за околната среда и здравето;
 - подробно обяснение на начина, по който този продукт или процес трябва да бъдат произведени, употребявани и експлоатирани, за да се гарантира високо ниво на защита на околната среда и на човешкото здраве.
4. След получаване на уведомление от въпросната държава членка Комисията проверява по-специално дали е доказано, че новият продукт с добавен живак или новият производствен процес би осигурил значителни ползи за околната среда и здравето, както и че няма налични технически и икономически осъществими безживачни алтернативи, които предоставят такива ползи.
- Комисията приема решения чрез актове за изпълнение с цел определяне дали относимият нов продукт с добавен живак или нов производствен процес е разрешен.
- Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

Член 9

Ръчен и дребномащабен добив на злато

Държавите членки, на чиято територия се извършват дейности по ръчен и дребномащабен добив и преработка на злато, които са повече от незначителни:

- предприемат мерки за намаляване и — когато е осъществимо — преустановяване на употребата на живак и живачни съединения в посочените добив и преработка, както и на емисиите и изпусканията на живак в околната среда от тях;
- разработват и прилагат национален план в съответствие с приложение IV;

Член 10

Дентална амалгама

1. Считано от 1 януари 2019 г. нататък денталната амалгама се използва само в капсулирана форма.

2. Считано от 1 януари 2019 г. нататък стоматологичните центрове трябва да бъдат оборудвани със съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами, насочени към задържане и събиране на частиците амалгама. Тези съоръжения за улавяне на отпадъците от амалгами се поддържат в съответствие с изискванията, за да се осигури високо равнище на задържане.
3. Смята се, че капсулите и съоръженията за улавяне на отпадъците от амалгами, които отговарят на хармонизирани стандарти EN или на други национални или международни стандарти, които осигуряват еквивалентно ниво на качество и на равнище на задържане, изпълняват изискването, посочено в параграфи 1 и 2.

Глава IV

Съхранение и обезвреждане на отпадъци от живак

Член 11

Отпадъци от живак

Без да се засяга Решение 2000/532/ЕО на Комисията⁴⁴, посоченото по-долу се смята за отпадък и се обезврежда, без това да застрашава човешкото здраве или да се уврежда околната среда в съответствие с Директива 2008/98/ЕО:

- а) живакът, който вече не се използва в хлор-алкалната промишленост;
- б) живакът, получен при пречистването на природен газ;
- в) живакът, получен при дейности по добив и топене на цветни метали;
- г) живакът, извлечен от цинабарит в Съюза.

Член 12

Докладване относно отпадъци от живак от големи източници

1. Предприятията, работещи в промишлените отрасли, посочени в член 11, букви а), б) и в) най-късно до 31 май всяка година изпращат на компетентните органи на съответните държави членки информацията, свързана с общото количество отпадъци от живак, съхранявани във всяко съоръжение и изпратени в индивидуални хранилища за временно или постоянно съхранение, както и местоположението и данните за връзка с тези съоръжения.
2. Данните, посочени в параграф 1, се съобщават като се използват кодовете, посочени в Регламент (ЕО) № 2150/2002 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵.

⁴⁴ Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква а) от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци (ОВ L 226, 6.9.2000 г., стр. 3).

⁴⁵ Регламент (ЕО) № 2150/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2002 г. относно статистиката на отпадъците (ОВ L 332, 9.12.2002 г., стр. 1).

3. Прилагането на задължението, установено в параграфи 1 и 2, се преустановява за предприятията, експлоатиращи хлор-алкални съоръжения, в годината, следваща годината, през която всички живачни клетки са били изведени от експлоатация в съответствие с Решение за изпълнение № 2013/732/ЕС на Комисията⁴⁶ и цялото количество живак е било предадено на съоръжения за управление на отпадъци.

Член 13

Обезвреждане на отпадъци от живак

1. Чрез дерогация от член 5, параграф 3, буква а) от Директива 1999/31/ЕО отпадъците от живак могат да бъдат съхранявани по един от следните начини:
- а) временно съхранение за повече от една година или постоянно съхранение в солни мини, пригодени за обезвреждане на живак, или в дълбоки подземни, твърди скални образувания, осигуряващи ниво на безопасност и задържане, равностойно на това на посочените солни мини;
 - б) временно съхранение в надземни съоръжения, изключително предназначени и оборудвани за временно съхранение на живак.
2. Специфичните изисквания за временно съхранение на отпадъци от живак, както са посочени в приложения I, II и III към Директива 1999/31/ЕО, се прилагат към постоянните хранилища, посочени в параграф 1, буква а) от настоящия член при следните условия, установени в следните приложения към посочената директива:
- в) прилагат се приложение I, раздел 8 (първо, трето и пето тире) и приложение II към Директива 1999/31/ЕО;
 - г) приложение I, раздел 8 (второ, четвърто и шесто тире) и приложение III, раздел 6 от Директива 1999/31/ЕО се прилагат само когато компетентните органи на държавите членки, отговарящи за прилагането на тази директива, смятат това за подходящо.

Глава V

Санкции и докладване

Член 14

Санкции

Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на разпоредби на настоящия регламент и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки уведомяват Комисията за тези разпоредби до [xxx],

⁴⁶ Решение за изпълнение 2013/732/ЕС на Комисията от 9 декември 2013 г. за установяване на заключения за най-добрите налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността, по отношение на производството на хлоралкални продукти (ОВ L 332, 11.12.2013 г., стр. 34).

като я уведомяват незабавно и за всяко последващо изменение, отнасящо се до тези разпоредби.

Член 15 **Доклад**

1. Държавите членки изготвят, актуализират и публикуват онлайн доклад със следната информация:
 - а) информация, отнасяща се до изпълнението на настоящия регламент;
 - б) информация, необходима за изпълнението от страна на Съюза, както и от държавите членки, на задължението за докладване, установено по силата на член 21 на Конвенцията Минамата;
 - в) обобщение на информацията, събрана в съответствие с член 12;
 - г) списък на отделните запаси от живак над 50 метрични тона, които се намират на тяхна територия, а — когато държавите членки са запознати — списък на източниците на живак, генериращи годишни запаси от живак над 10 метрични тона.

Държавите членки информират Комисията относно своите доклади и техните актуализации в срок от един месец от публикуването им.

2. Комисията приема подходящи въпросници с цел уточняване на съдържанието, информацията и ключовите показатели за изпълнението, които следва да бъдат включени в доклада, посочен в параграф 1, както и формата на този доклад и графикът за неговото публикуване и актуализиране.

Въпросниците могат също така да организират докладването по такъв начин, че да се даде възможност на Съюза да предостави на секретариата на Конвенцията единен доклад, представен от името на Съюза и неговите държави членки.

Комисията приема решения чрез актове за изпълнение, с цел да се установи образец за тези въпросници и да се предостави електронен инструмент за докладване на разположение на държавите членки.

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

Глава VI **Делегирани и изпълнителни правомощия**

Член 16 **Изменение на приложенията**

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 17 с цел изменение на приложения I, II, III и IV за транспониране на решенията, приети от Конференцията на страните по Конвенцията, на която Съюзът е подкрепил въпросното решение.

Член 17
Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 3 и член 16, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 3 и член 16, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.
5. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 3 и член 16, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с 2 месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 18
Процедура на комитет

1. За приемането на формуляри за внос и износ съгласно член 6, на решение по силата на член 8, параграф 4, и на въпросници в съответствие с член 15, параграф 2 Комисията се подпомага от комитет. Той е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Глава VII
Заклучителни разпоредби

Член 19
Отмяна

Регламент (ЕО) № 1102/2008 се отменя.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент.

Член 20
Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Регламентът се прилага от 1 януари 2018 година.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател